

Виховна година: «Відповідальність підлітків за вчинення правопорушень»

Епіграф: «Незнання закону не звільняє від відповідальності».

Мета: Профілактика злочинів та правопорушень серед неповнолітніх, виховання правової свідомості учнів;

- обговорити з учнями проблему злочинності серед неповнолітніх;
- пояснити учням особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх;
- формування навичок самостійного прийняття відповідального рішення і критичного аналізу складних ситуацій;

Хід виховної години.

Кл. керівник:

- Чому люди скоюють злочини?

Кожна людина здатна зробити свій вибір в житті: йти чесним шляхом, заробляючи необхідні гроші, відмовляючи собі в багатьох задоволеннях і бажаннях, або вступити на шлях злочину у пошуках легкої наживи. Всім відомо, що красти, грабувати, ображати, битися - **погано**. І тим на менш кількість малолітніх злочинців зростає. Чому? Як ви думаєте?

(Приблизні відповіді учнів: різке падіння рівня життя більшої частини населення; соціальна незахищеність; невпевненість у завтрашньому дні.)

На жаль, не кожен підліток, усвідомлює про скоєних ним протиправних діяннях, які ведуть до тяжких наслідків, які важко виправити. Щорічно підлітками вчиняється більше 145 тис. злочинів, практично кожен п'ятий з них направляється для відбування покарання у вигляді позбавлення волі в виховні колонії (ВК). Діти, давайте з вами згадаємо деякі поняття, в цьому нам допоможе інспектор ОКМДН.

- Хто ж вважається підлітком?

Кримінальне законодавство неповнолітніми визнає осіб, яким на час вчинення злочину виповнилося 14 років, але не виповнилося 18 років. Причому, вважається, що особа досягла певного віку не в день народження, а з наступних суток. Підстава залучення неповнолітніх до

кримінальної відповідальності таке ж, як і підстава притягнення дорослої людини - **скоєний злочин**.

- Що називається злочином?

У законодавстві України злочин (кримінальне правопорушення) — передбачене кримінальним законом суспільно-небезпечне винне каране діяння (дія чи бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину (ч. 1 ст. 11 Кримінального кодексу України.)

Залежно від ступеня тяжкості злочини поділяються на:

- невеликої тяжкості
- середньої тяжкості
- тяжкі
- особливо тяжкі

Злочин може бути умисним і здійсненим по необережності. Груповий злочин - спільно вчинений двома або більш виконавцями за попередньою змовою або без неї. Співучасть - груповий злочин, скоєний навмисно.

- Що таке правопорушення?

Правопорушення-порушення права, діючих законів, злочин.

- Як ви вважаєте, які злочини серед підлітків спостерігаються найчастіше?

(Крадіжка чужого майна, умисне заподіяння тяжкої або середньої тяжкості шкоди здоров'ю, викрадення людини, розбій, грабіж, вимагання, викрадення автомобіля, пошкодження чужого майна, що спричинили тяжкі наслідки, розкрадання, виготовлення вибухових і наркотичних речовин)

- Так от за всі ці правопорушення діти від 14 до 16 років можуть бути засуджені за їх звершення.

В інших випадках підлітки притягуються до відповідальності з 16 років (ст. КК України).

- Що таке відповідальність?

Відповідальність-необхідність, обов'язок відповідати за свої дії, вчинки, бути відповідальним за них.

- Які види відповідальності ви знаєте? (Відповіді дітей)

- 1) штраф;
- 2) громадські роботи;

- 3) виправні роботи;
- 4) арешт;
- 5) позбавлення волі на певний строк.

Доповідь учнів:

Існує 4 види юридичної відповідальності при порушеннях

1. Уголовная відповідальність неповнолітніх - відповідальність , тобто осіб, які не досягли 18-річного віку, передбачена кримінальним, адміністративним та іншим законодавством.

Так, кримінальній відповідальності підлягають особи, які до вчинення злочину досягли віку 16 років (ч. 1 ст. 22 Кримінального кодексу України, далі - КК). Це так званий загальний вік кримінальної відповідальності.

Закон також (ч. 2 ст. 22 КК України) передбачає і знижений вік кримінальної відповідальності. Йдеться про осіб у віці від 14 до 16 років. Ці особи підлягають кримінальній відповідальності за такі види злочинів, як: вбивство (ст.ст. 115-117 КК), умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121, частина третя статей 345, 346, 350, 377, 398), зґвалтування (ст. 152), хуліганство (ст. 296) та інші.

2. Адміністративна відповідальність - відповідальність підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку.

Згідно зі ст. 13 КпАП України до осіб віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які вчинили адміністративні правопорушення, застосовуються відповідні заходи впливу

- зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;
- попередження;
- догана або сувора догана;
- передавання неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному чи трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання.

До адміністративних порушення відносяться: порушення правил дорожнього руху, порушення протипожежної безпеки. За адміністративні правопорушення до відповідальності притягуються з 16 років. Покарання: штраф, попередження, виправні роботи.

3. Дисциплінарна відповідальність - це порушення трудових обов'язків, тобто порушення трудового законодавства, наприклад: запізнення на роботу, прогул без поважної причини.

4. Громадянсько-правова відповідальність регулює майнові відносини. Покарання до правопорушника: відшкодування шкоди, сплата збитків.

Кл. керівник: Діти, вам розповіли про злочини, які скоюються підлітками, а також про види юридичної відповідальності за порушення. Зараз вам будуть дані завдання, а ви постарайтеся правильно відповісти.

Завдання для учнів.

1. Розбір ситуації:

№ 1. Серьожа і Саша грали у дворі в м'яч. Хлопці розбили м'ячем вікно в будинку сусіда. Яке правопорушення скоїли підлітки?

№ 2. Рома і Петро їхали в автобусі, голосно розмовляли, сміялися, нецензурно висловлювалися, агресивно реагували на зауваження оточуючих.

№ 3. Учні 7 класу перед уроком фізкультури знаходилися в роздягальні. Після дзвінка всі пішли в спортивний зал, а Діма затримався і викрав мобільний телефон у свого однокласника. Який злочин скоїв підліток? З якого віку настає відповідальність за це правопорушення?

№ 4. Подростка затримали на вулиці в 23 години 40 хвилин без супроводу дорослих. Яке покарання йому загрожує?

2. Визначте види юридичної відповідальності при розгляді різних порушень. Установіть відповідність.

Види відповідальності:

А - адміністративна відповідальність.

Г - цивільно - правова.

У - кримінальна.

Д - дисциплінарні

Види порушень:

1. Порвав підручник (Г)
2. Поява підлітка на вулиці в нетверезому вигляді (А)
3. Побив однокласника (У)
4. Скоїв крадіжку мобільного телефону. (У)
5. Скоїв прогул в школі (Д)
6. Переходив дорогу в недозволеному місці. (А)
7. Зіпсували меблі в навчальному закладі. (Г)
8. Нецензурно висловлювався в громадському місці. (А)

Кл.керівник: Діти, а як ви думаєте, чи вправі представник закону затримати вас на вулиці у пізній час? І чому? (Діти висловлюються, наводять приклади).

Звичайно, вони турбуються про ваше здоров'я, про ваше життя.

А як потрібно поводитися вам при цьому: вириватися, кричати, тікати? (Відповідь дітей)

По-перше, відповідати спокійно на запитання міліціонера, не боятися, не говорити неправду. Наприклад: ви з друзями пізно повертаєтеся з тренування ...

По-друге, ви можете повідомити представникам закону номер телефону батьків або зателефонуйте їм самі.

-А за які правопорушення вас можуть доставити в міліцію?

Вірно:

1.Порушення правил дорожнього руху.

2.Розпивання спиртних напоїв та пива в громадських місцях (тобто будь-яке місце за межами твоєї квартири) і поява у п'яному вигляді.

3.Дрібне хуліганство (бійка, лихослів'я і т.д.).

4.Незаконний продаж.

5.Злісна непокор.

- А тепер поговоримо про ваші права.

1.Якщо вас не затримують, а просто пропонують пройти поговорити. Ваші дії? (Відповідь дітей).

Ви праві. Не грубо, а ввічливо, але твердо відмовтеся.

2. Але вас можуть запросити як очевидця події. Що в цьому випадку робите ви? (Відповідь дітей).

Так. У цьому випадку ви можете піти у відділення міліції тільки з доброї волі. При цьому ви повинні знати, що вас не можуть запросити в якості свідка: таке запрошення має бути оформлене у вигляді повістки, яку вручає листоноша, ви маєте право відмовитися від показань свідків - вам не загрожує за це відповідальність, якщо вам немає 16 років.

3. А чим «очевидець» відрізняється від «свідка»? Як ви думаєте? (Відповідь дітей).

Очевидець - не несе відповідальності за свої слова, він говорить те, що бачив або те, що думає з приводу події. Тому може сказати неправду.

Свідок - це особа, на яку вказав підозрюваний або потерпілий. Він несе кримінальну відповідальність за дачу неправдивих свідчень.

Припустимо, вас привели у відділення міліції. Знайте, черговий повинен негайно повідомити про ваше затримання батькам, Якщо ви скоїли незначне правопорушення, то після складання протоколу вас повинні негайно відпустити або дочекатися ваших батьків, щоб вони забрали вас додому. Якщо ви зробили більш серйозне правопорушення, то вас можуть затримати в адміністративному порядку - не більше 3 годин (час після складання протоколу). Вас не мають права поміщати в камеру попереднього ув'язнення (КПЗ), якщо там вже перебувають дорослі!

Вас можуть взяти під варту, якщо ви підозрюєтеся у скоєнні тяжкого злочину. Це рішення приймає тільки суд.

Допит неповнолітнього повинен проходити при педагога, при адвокаті. При цьому батьки можуть бути присутніми, але їх присутність не обов'язково. Пам'ятайте, будь-які дії співробітників міліції ви можете оскаржити!

Кл. керівник:

- А тепер ще раз ознайомимося списком злочинів, за які засуджуються підлітки 14-16 років; видами покарань для неповнолітніх, які вчинили злочин, згідно з Кримінальним кодексом України.

Злочини, за які засуджуються підлітки 14-16 років:

- вчинення вбивства;
- умисне заподіяння шкоди здоров'ю, викрадення людини, зґвалтування;
- розбій, грабіж, крадіжка, вимагання;
- угон та приведення в непридатність транспорту;
- вандалізм, хуліганство при обтяжуючих обставинах;
- умисне знищення та викрадення чужого майна;
- розкрадання зброї, наркотиків, вибухових речовин;
- тероризм, захоплення заручника.

Види покарань для неповнолітніх, згідно з КК України:

- штраф;
- обов'язкові роботи;
- позбавлення волі на певний строк;
- виправні роботи;
- арешт;
- позбавлення права займатися певною діяльністю

До підліткам, які вперше вчинили злочин, застосовуються заходи виховного впливу: попередження, передача під нагляд, обмеження дозвілля і встановлення вимог до поведінки, покладання обов'язків загладити заподіяну шкоду. Кримінальна відповідальність за всі види злочинів, передбачених Кримінальним кодексом, настає з 16 років. Отже, неповнолітній, якому виповнилося 16 років, вважається цілком дорілим, щоб відповідати за злочини.

Діти, мені дуже хочеться вірити, що після нашої класної години, ми будемо здійснювати лише хороші вчинки. Удачі вам!

Ми повинні дотримуватися законів нашої країни. І, насамперед, це треба вам, діти. Треба бути патріотами. І тоді Вітчизна наша буде ще міцніше, тому що майбутнє її - сьогоднішня молодь. А це - запорука визнання могутності України усіма країнами світу.

